

Alopecia areata

Alopecia areata er en tilstand karakterisert ved flekkvist hårtap som kan oppstå i alle aldre.

Vanligvis affiseres hodebunnen, men alle hårbevokste områder kan rammes.

Hva er årsaken?

Vi kjenner ikke den eksakte årsaken, men alopecia areata oppfattes som en autoimmun tilstand; en tilstand forårsaket av eget immunsystem.

Litt forenklet kan man si at immunapparatet får beskjed om å lage et immunsvaret rettet mot et inntrengende fremmedstoff som virus eller bakterier, og at immunsvaret "bommer litt" og skader eget vev. Muligens er overflater på hårsekkene immunologisk like overflater på det inntrengende fremmedstoff, og immunsystemet har derfor vanskelig for å se forskjell.

Under mikroskop ser man hvite blodlegemer som infiltrerer vevet rundt hårsekken, og ikke lenge etter faller håret ut.

Enkelte ganger har personer med alopeci opplevd et psykisk stress i perioden før hårtapet startet, men slikt stress er ikke nødvendig og sammenhengen med stress er uklar. Tilstanden er ikke farlig, men kan i seg selv være en psykisk belastning for mange.

De aller fleste mister hår i noen få områder, en sjelden gang mistes alt håret på hodet. Det kalles alopecia totalis. Dersom alt kroppshår forsvinner benevnes det alopecia universalis. Det er sjeldent.

Hvordan utvikler sykdommen seg?

Hårtapet gir ikke symptomer og det kan være frisøren som oppdager hårtapet først. Initialt oppstår et akutt hårtap, og etterhvert øker den hårløse flekken i størrelse.

Etter noen tid vokser håret ut på ny, av og til er dette håret pigmentløst den første tiden.

Halvparten av personer med alopecia areata vil oppleve gjenvekst av hår i løpet av det første

året, over 90 prosent vil få gjenvekst innen to år.

Behandling

Personer som utvikler alopecia areata bør kontakte sin fastlege eller søke hjelp hos hudlege.

Det er begrenset hva legen kan bidra med utover å forklare mekanismer og informere om at tilstanden i de aller fleste tilfeller går over av seg selv. Svært mange oppfatter hårtapet som dramatisk, og det kan være av stor verdi og få god informasjon om alopecia areata.

Det er svært mange forskjellige behandlinger som er forsøkt gjennom tidene, men ingen virker særlig tilfredsstillende. Kortison i kremer, sprøyteform eller tablett er brukt, likeledes lokalt irriterende substanser.

I Norge anbefaler vi vanligvis ikke behandling, fordi virkningen er dårlig, og bivirkninger kan oppstå.

Mindre hårløse flekker kan ofte dekkes med eget hår, i sjeldne tilfelle kan det være behov for parykk. Legen kan bistå med anbefaling av parykksalonger med spesiell kompetanse og søke trygdekontor om støtte.

Gjengitt med tilattelse av Hudpedagogisk senter, Rikshospitalet.